

**Procedury postępowania nauczycieli
Zespołu Szkół Rolniczych im. W. S. Reymonta w Czartajewie
w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością**

Spis treści:

Spis treści:	1
CELE:.....	1
Słowniczek:	1
§ 1. Podstawa prawna.....	3
§ 2. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:.....	3
§ 3. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:.....	4
§ 4. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:	4
§ 5. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:.....	5
§ 6. Zawiadomienie policji lub sądu rodzinnego.....	5
§ 7. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.....	5
§ 8. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego	5
§ 9. Broń, materiały wybuchowe, inne niebezpieczne substancje.....	6
§ 10. Metody współpracy szkoły z policją.....	6
§ 11. Procedura w skrócie	7

CELE:

1. *Usprawnienie i zwiększenie trafności oraz skuteczności oddziaływań szkoły w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją.*
2. *Wypracowanie metod współpracy szkoły z policją.*

Postępowanie Policji w sprawach nieletnich reguluje Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. 2010 r., Nr 33, poz. 178).

Słowniczek:

Nieletni– każdy, kto został objęty postępowaniem uregulowanym w ustawie:

- w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji – osoby do 18 roku życia;
- w przypadku dokonania czynu karalnego – osoby, które dopuściły się takiego czynu między 13 a 17 rokiem życia;
- w zakresie wykonywania orzeczonych przez sąd rodzinny środków wychowawczych lub środka poprawczego – osoby, wobec których środki te zostały orzeczone, lecz nie dłużej niż do 21 roku życia.

Demoralizacja – stan lub proces (powtarzalność a nie incydentalność) polegający na przejawianiu przez małoletniego lub nieletniego negatywnych zachowań wymienionych w art. 4 § 1 upn:

- naruszanie zasad współżycia społecznego,

- popełnienie czynu zabronionego,
- systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego,
- używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia,
- uprawianie nierzędu, włóczęgostwo,
- udział w grupach przestępczych,
- inne zachowania naruszające przyjęte normy społeczne.

Czyn karalny – czyn zabroniony przez ustawę jako przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo wymienione niżej wykroczenia z kodeksu wykroczeń:

- niszczenie znaków umieszczanych przez organ państwowy lub ostrzegających o niebezpieczeństwie,
- rzucanie kamieniami w pojazd mechaniczny będący w ruchu,
- prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka,
- kradzież rzeczy o wartości do 250 zł.,
- paserstwo (wartość do 250 zł.),
- niszczenie rzeczy o wartości do 250 zł.,
- nabywanie biletów na imprezy w celu odsprzedaży z zyskiem,
- złośliwe uszkodzanie urządzeń przeznaczonych do użytku publicznego (zegar, automat, telefon, oznaczenie nazwy miejscowości, itp.)

Institucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję oraz przedsięwziąć czynności niecierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu.

Odpowiedzialność za popełnione czyny karalne:

- czyny popełnione przez osoby do 13 roku życia – demoralizacja;
- sprawcą czynu karalnego jest nieletni w wieku 13 – 17 lat;
- powyżej 17 roku życia odpowiada jak dorosły;
- wyjątkowo, gdy nieletni ukończył lat 15, ale nie ukończył 17, może za tzw. „ciężkie” przestępstwa odpowiadać jak dorosły zgodnie z przepisami kodeksu karnego – np. zamach na życie Prezydenta, zabójstwo, ciężki uszczerbek na zdrowiu, rozbój, itd.

Wobec nieletniego sąd rodzinny może:

- stosować środki wychowawcze oraz środek poprawczy - umieszczenie w zakładzie poprawczym;

Wobec nieletnich sąd rodzinny może:

- udzielić upomnienia;
- zobowiązać do określonego postępowania, np. przeproszenia pokrzywdzonego;
- zastosować nadzór kuratora;
- orzec umieszczenie w rodzinie zastępczej, MOW, MOS;
- zobowiązać rodziców do poprawy warunków wychowawczych, bytowych (wg uznania);
- zastosować nadzór kuratora;

w razie stwierdzenia u nieletniego:

- upośledzenia umysłowego,
- choroby psychicznej lub innego zakłócenia czynności psychicznych,
- nałogowego używania alkoholu albo innych środków odurzających,

orzec jego umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym lub innym odpowiednim zakładzie leczniczym.

§ 1.

Podstawa prawna

1. Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady postępowania policji z nieletnimi sprawcami czynów karalnych jest Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich.
2. Policja zgodnie z art. 32e ustawy, w wypadkach niecierpiących zwłoki zbiera i utrwała dowody czynów karalnych, w razie potrzeby dokonuje ujęcia nieletniego, a także wykonuje czynności zlecone przez sędziego rodzinnego.
3. Dokumentem wewnętrznym uściślającym te zasady jest Zarządzenie Komendanta Głównego Policji Nr 1619 z dnia 3 listopada 2010 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich (Dz. Urzędowy KGP z dnia 12 listopada 2012 r., Nr 11).
4. Dyrektorów szkół i placówek oświatowych, do podejmowania działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych w szkole, zobowiązuje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem.
5. W myśl tego dokumentu szkoły i placówki podejmują działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności, gdy dzieci i młodzież używają, posiadają lub rozprawdzają środki odurzające.
6. Wyżej wymienione rozporządzenie zobowiązuje szkoły i placówki do opracowania strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych wobec dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.

§ 2.

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności.
4. Wychowawca, w przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
5. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
6. Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzystywała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
7. Postępowanie nauczycieli wobec ucznia, który ukończył 18 lat, a którego zachowania świadczą o demoralizacji, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, określa regulamin szkoły.

8. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

§ 3.

W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
5. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki.
6. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.
7. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
8. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.
9. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat stanowi wykroczenie z art. 431 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

§ 4.

W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

§ 5.

W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją.
2. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
3. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
4. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezione substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
5. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

§ 6.

Zawiadomienie policji lub sądu rodzinnego

1. W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny.
2. W przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia należy zawiadomić prokuratora lub policję (art. 4 Upn i art. 304 Kpk).

§ 7.

Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
2. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
4. Powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy.
5. Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

§ 8.

Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

1. Udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku, kiedy ofiara doznała obrażeń.
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
3. Powiadomienie rodziców ucznia.

4. Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

§ 9.

Broń, materiały wybuchowe, inne niebezpieczne substancje

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel. 997 lub 112.

§ 10.

Metody współpracy szkoły z policją

1. W ramach długofalowej pracy, szkoła i policja utrzymują stałą, bieżącą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń.
2. **Koordinatorami współpracy ze specjalistą ds. nieletnich policji są: Przewodniczący Zespołu Wychowawców oraz Przewodniczący Wychowawczej Rady Internatu.**
3. Do współpracy ze szkołą zobowiązany jest także dzielnicowy, w rejonie którego znajduje się szkoła.
4. Pracownicy szkoły wyznaczeni do współpracy z policją, specjaliści ds. nieletnich oraz dzielnicowi powinni wspólnie ustalić wzajemnie zasady kontaktu, by móc na bieżąco wymieniać informacje i rozwiązywać problemy związane z bezpieczeństwem i dobrem uczniów.
5. W ramach współpracy policji ze szkołą organizuje się:
 - 1) spotkania pedagogów szkolnych, nauczycieli, dyrektorów szkół z zaproszonymi specjalistami, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością oraz demoralizacją dzieci i młodzieży w środowisku lokalnym,
 - 2) spotkania tematyczne młodzieży szkolnej z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości itp. oraz z młodszymi uczniami na temat zasad bezpieczeństwa, zachowań ryzykownych oraz sposobów unikania zagrożeń,
 - 3) informowanie policji o zdarzeniach na terenie szkoły wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia uczniów oraz przejawach demoralizacji dzieci i młodzieży,
 - 4) udzielanie przez policję pomocy szkole w rozwiązywaniu trudnych, mogących mieć podłoże przestępcze problemów, które zaistniały na terenie szkoły,
 - 5) wspólny – szkoły i policji – udział w lokalnych programach profilaktyki związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich.

§ 11.
Procedura w skrócie

1. Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję oraz przedsięwziąć czynności niecierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu.
2. Sytuacje kryzysowe w szkole:
 - 1) informacja, że uczeń który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji:
 - a) nauczyciel przekazuje informację wychowawcy, ten zaś informuje pedagoga/psychologa i dyrekcję szkoły,
 - b) wychowawca wzywa do szkoły rodziców, przeprowadza z nimi oraz uczniem rozmowę, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnych zachowań;
 - c) gdy rodzice odmawiają współpracy, bądź szkoła wyczerpała wszystkie dostępne jej środki oddziaływania, a nadal są problemy, szkoła pisemnie powiadamia sąd rodzinny lub Policję (komórkę ds. nieletnich).
3. Gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły jest uczeń pod wpływem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych powiadamia o fakcie wychowawcę klasy i dyrekcję:
 - a) odizolowuje ucznia od reszty klasy (nie pozostawia go samego ze względów bezpieczeństwa)
 - b) wzywa pomoc medyczną w celu stwierdzenia stanu trzeźwości, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej zawiadamia rodziców, zobowiązuje ich do odebrania ucznia ze szkoły
 - c) gdy odmawiają – lekarz powinien zdecydować, co dalej – uczeń pozostaje w szkole, jest przewożony do placówki służby zdrowia lub przekazanie do dyspozycji Policji
4. Policja jest wzywana, gdy rodzice odmawiają przybycia, uczeń jest agresywny lub zachowaniem daje powód do zgorzenia/zagraża sobie lub innym – IW lub PDOZ (24 godziny).

Czartajew, 28 października 2015 r.

Alfred Bajena, Dyrektor ZSR.